

مرکز تحقیقات معلمان اصفهان

از نخستین روزهای پس از انقلاب اسلامی، رؤیای جمعی از معلمان پر تلاش و علاقه‌مند اصفهان، پس از سال‌ها، به تحقق پیوست و آن‌ها توانستند به کمک یکدیگر سنگ بنای تشکیلاتی را بگذارند که به مرور بر وسعت و اهمیتش افزوده شد تا امروز که خود به یک نهاد علمی، آموزشی و تحقیقاتی در قلب اصفهان تبدیل شده است. این تشکیلات، «مرکز تحقیقات معلمان اصفهان» نام دارد که موزه فرهنگیان را هم شامل می‌شود و تنها هنگامی به ارزش آن پی می‌بریم که از نزدیک آن را مشاهده کنیم. بنابراین، جا دارد اولیای آموزش و پرورش استان‌های کشور، گروه‌هایی از کارشناسان و دبیران خود را برای بازدید از این مکان اعزام کنند؛ چه بسا که همین دیدارها، مقدمه تأسیس مراکزی مشابه در سایر استان‌ها شود.

مدت‌ها در صدد بودیم گزارشی از این مرکز را در مجله منتشر کنیم که امکان آن فراهم نمی‌شد تا این که اخیراً در بازدیدی که از آن داشتیم، این امکان برابمان میسر شد. این گزارش را در سه بخش می‌خوانید. نخست گفت‌وگویی با آقای مجید مظفری، رییس مرکز؛ سپس معرفی موزه فرهنگیان و در صفحات پایانی مجله نیز روایت‌های جعفر شیخ‌الاسلام از چگونگی شکل‌گیری مرکز را مطالعه می‌کنید. وی یکی از همکاران با سابقه مرکز تحقیقات است.

● آقای مظفری، لطفاً بفرمایید سیر تحول مرکز تحقیقات معلمان از ابتدای تأسیس تا امروز چگونه بوده است؟

● سه مرحله را در این سیر تحول می‌توانم نام ببرم: اول، مرحله تأسیس و شکل‌گیری که عمدتاً شامل تشکیل کتاب‌خانه بود و یکی دو آزمایشگاه برای ارتقای آموزش‌های معلمان. در این مرحله، مرکز در یک مدرسه راهنمایی در کوچه سید علی‌خان - بین خیابان چهارباغ و خیابان فردوسی - مستقر بود. در مرحله دوم، مرکز به مدرسه بزرگ و قدیمی حاتم‌بیک در کوچه حاتم‌بیک، نزدیک چهارراه نقاشی، انتقال یافت که هم گروه‌های آموزشی در آن مستقر شدند و هم دوره‌های آموزشی خودگردان در آن جادایر شد و موجب شد مرکز رونق و اعتبار بیشتری پیدا کند. در این مرحله، مرکز بیش از پیش تثبیت شد و مسئولان وقت به فکر افتادند ساختمان مستقل و ساختار اداری تعریف‌شده‌ای برای آن تدارک ببینند که این کار سرانجام در سال ۸۷ به بهره‌برداری رسید.

مرحله سوم وضعیتی است که الان مرکز دارد و این ساختمانی که در زمین حیاط موزه آموزش و پرورش (در خیابان شمس‌آبادی) ساخته شد و همان‌طور که می‌بینید، ساختمانی است نوساز، مجهز و دارای امکانات کافی که در سال ۸۷ با حضور آقای علی احمدی، وزیر وقت آموزش و پرورش، افتتاح شد. از سال ۹۰ هم موزه به تشکیلات مرکز اضافه شده است.

● مدیران اجرایی این مرکز تا امروز چه کسانی بوده‌اند؟
● ما عکس‌های مدیران را روی یکی از دیوارهای مرکز نصب کرده‌ایم. نخست آقای محمود کوهی (۶۷-۶۰) و بعد به ترتیب آقایان محمد کردآبادی (۷۰-۶۷)، محمود کفایی (۷۴-۷۰) و سید مهدی آل صاحب فصول (۸۴-۸۲). از سال ۸۳ تاکنون هم من مدیریت مرکز را به عهده دارم.

● درباره امکانات موجود در این مرکز به اختصار توضیح دهید.

● مرکز دارای امکانات و بخش‌های متنوعی است که مهم‌ترین آن‌ها را نام می‌برم. در درجه اول، کتاب‌خانه است که ۱۸۰/۰۰۰ مجلد کتاب (در ۱۲۰/۰۰۰ عنوان) دارد و در کشور (در محیط‌های آموزشی) بی‌نظیر است. ما ۳۶۰ عنوان از نشریات کشور را مشترک هستیم و آرشیو یا بایگانی مجلاتمان بسیار غنی است. آرشیو کتاب‌های درسی داریم. یک سالن مطالعه به ظرفیت ۲۰۰ نفر داریم. کافی‌نت داریم که دارای ۲۰ کابینت است و در بانک نرم‌افزارمان هم حدود ۶۰۰۰ عنوان سی‌دی موجود است. هم چنین، دارای ۱۸۰۰۰ سی‌دی و دی‌وی‌دی علمی و

■ **معلمان شاغل در آموزشگاه‌های آزاد و مدارس غیرانتفاعی را- با دریافت هزینه از خودشان- آموزش می‌دهیم. به آن‌ها فنون معلمی، روش‌های تدریس دروس دوره‌های گوناگون، روان‌شناسی، اصول تعلیم و تربیت و... یاد می‌دهیم. این بویژه برای معلمان تازه‌کار ضروری است و لذا از آن استقبال می‌شود**

آموزشی هستیم. سه آزمایشگاه علوم پایه داریم: فیزیک، شیمی و زیست‌شناسی که آزمایشگاه زمین‌شناسی هم هست.

● **بخش آموزشی مرکز چگونه و با چه امکاناتی فعالیت می‌کند؟**

● **اولاً باید بگویم که کل مجموعه در اختیار آموزش معلمان قرار دارد، ولی بخش آموزشی هم به طور خاص و آزاد، ویژه برگزاری دوره‌های آموزشی گوناگون برای معلمان تأسیس شده‌است. این بخش سه کارگاه رایانه دارد. کارگاه‌ها به فناوری‌های روز مجهز هستند و از جمله مجموعاً ۵۰ دستگاه رایانه در آن‌ها به خدمت گرفته شده‌است.**

● **چه دوره‌هایی برگزار می‌کنید؟**

● **دوره‌های متنوع و بنا به نیاز مراجعه‌کنندگان؛ مثلاً معلمان شاغل در آموزشگاه‌های آزاد و مدارس غیرانتفاعی را- با دریافت هزینه از خودشان- آموزش می‌دهیم. به آن‌ها فنون معلمی، روش‌های تدریس دروس دوره‌های گوناگون، روان‌شناسی، اصول تعلیم و تربیت و... یاد می‌دهیم. این بویژه برای معلمان تازه‌کار ضروری است و لذا از آن استقبال می‌شود. به جز این، دوره‌های دیگر هم برگزار می‌کنیم: انواع دوره‌های رایانه‌ای مثل ICDL و...، روش‌های تحقیق، مقاله‌نویسی و...**

این بخش یک سالن اجتماعات هم دارد که به‌طور متوسط، سالانه ۱۸۰ جلسه در آن برگزار می‌شود؛ اعم از همایش‌های علمی، سخنرانی و...

● **روزانه چه تعداد مراجعه به کتاب‌خانه و یا کافی‌نت دارید؟**

● **در کتاب‌خانه به‌طور متوسط روزی ۵۰۰ کتاب مبادله می‌شود و کافی‌نت هم حدوداً ۱۰۰ مورد مراجعه‌کننده دارد.**

● **آزمایشگاه‌ها چگونه کار می‌کنند؟**

● **ما همواره برای انجام آزمایش‌های کتاب‌های درسی در آزمایشگاه‌های مرکز، به سه شکل مراجعه داریم:**

۱. **معلمان با وقت قبلی (که به آن‌ها داده می‌شود) می‌آیند و آزمایش‌های مورد نظر خود را- زیر نظر استادان حاضر در این‌جا- انجام می‌دهند.**

۲. **خودمان برنامه‌ریزی می‌کنیم و معلمان شاغل مراجعه می‌کنند. در این شیوه، حداکثر ۱۰ نفر را می‌پذیریم تا همه بتوانند با فراغ بال آزمایش‌ها را انجام دهند. مجموعاً سالانه حدود ۶۰۰ نفر به این ترتیب (و بدون پرداخت هیچ‌گونه وجهی) آموزش می‌بینند**

۳. **از تعدادی دبیر باتجربه و با سابقه دعوت کرده‌ایم هفته‌ای یک**

روز در دفتر آزمایشگاه حضور داشته باشند و به سؤالات علمی معلمان، به صورت تلفنی پاسخ دهند. در حال حاضر، آقایان جعفر شیخ‌الاسلام (شیمی)، عباس دهکردی (فیزیک)، اسلامی و شهر مستوفی (زیست‌شناسی) و جواهریان (فیزیک) این خدمت را انجام می‌دهند.

● **آیا مرکز تحقیقات شعبه‌هایی هم در استان دارد؟**

● **خیر، ندارد. البته در ۲۰ منطقه و شهرستان آموزش و پرورش در استان اصفهان، مراکزی به همین نام، ولی مستقل از ما، زیر نظر ادارات خودشان، فعال هستند و ما اگر بتوانیم، به آن‌ها کمک‌هایی مثل دادن کتاب و... می‌کنیم.**

● **ساختار اداری مرکز تحقیقات چگونه است؟**

● **این‌جا از ابتدا دارای ساختار اداری و مدیریتی نبود و افراد به صورت مأمور در آن خدمت می‌کردند. بعد هم، از سال ۸۳، مرکز تحت عنوان رسمی «آزمایشگاه مرکزی» که در تشکیلات آموزش و پرورش تعریف مشخصی دارد، اداره شده و عمده‌تاً شامل آزمایشگاه فیزیک، شیمی و زیست‌شناسی است که هنوز هم بر همان منوال است. بنابراین، در این‌جا افراد تحت سه عنوان طبقه‌بندی شده‌اند: کادر مرکزی، کارکنان و کادر خدماتی.**

● **درباره موزه، علاوه بر آن‌چه ما از قول آقای شیخ‌الاسلام شنیده‌ایم، چه می‌توانید بگویید؟**

● **همان‌طور که می‌دانید، موزه- البته در این مکان- قبل از ساخت مرکز تحقیقات وجود داشت و از سال ۹۰ هم، به مجموعه تحت مدیریت مرکز پیوست. در حال حاضر، خانم محمدی مسئول موزه است و آقای پارساخو که قبلاً هم در این‌جا حضور داشت، دستیار ایشان است.**

● **آیا کسانی از خارج استان هم برای بازدید از این مرکز مراجعه می‌کنند؟**

● **بله، از وزارت آموزش و پرورش (تهران) مسئولان زیاد می‌آیند و از مرکز بازدید می‌کنند. از استان‌ها هم گروه‌هایی برای بازدید اعزام می‌شوند. ما از همه همکاران خود در استان‌ها دعوت می‌کنیم برای بازدید از این مجموعه به اصفهان بیایند.**

● **چشم‌انداز فعالیت‌های آینده شما؟**

● **در کتاب‌خانه درصدد هستیم یک نرم‌افزار تهیه کنیم که بتوانیم تا ۵۰ هزار جلد از کتاب‌های کتاب‌خانه را رایگان از طریق شبکه اینترنت در اختیار مدارس قرار دهیم.**

● **در امر آموزش، در نظر داریم ابعاد آن را توسعه دهیم. از جمله این‌که کارگروه‌های اتاق فکر و ایده‌پردازی تشکیل دهیم. این کار را در زمینه معارف اسلامی شروع کرده‌ایم و کارگروه**

■ **از وزارت آموزش و پرورش (تهران) مسئولان زیاد می‌آیند و از مرکز بازدید می‌کنند. از استان‌ها هم گروه‌هایی برای بازدید اعزام می‌شوند. ما از همه همکاران خود در استان‌ها دعوت می‌کنیم برای بازدید از این مجموعه به اصفهان بیایند**